

Informe visita Santa Rosa del Peñón, Nicaragua.

15 de març del 2010

Explicació de la visita

Fem la visita a Santa Rosa prèvia comunicació per telèfon amb Maria Pujol, de Solsona i amb Miriam Espinoza, coordinadora del projecte a Santa Rosa.

Arribar a Santa Rosa requereix fer molts kilòmetres de carretera desde qualsevol altre població gran i agafar un trencall de 11km de pista sense asfaltar. Es veu tot molt pelat, deforestat, sec. Fa una calor terrible.

Com que arribem a les 9h, molt abans de l'hora acordada, passem pel poble per conèixer-lo una mica abans d'entrar a l'alcaldia que és on ens esperen. Ens sorprèn que tothom va a cavall i que hi ha molts altres cavalls enganxats a les anelles a les portes de les cases. No hi ha pràcticament cap cotxe, sí alguna moto. Hi ha molts nens jugant a beisbol al carrer. Els patis interns de les cases tenen animals: porcs, gallines, gossos, gats...

Ens reben a l'alcaldia una de les regidores, la coordinadora de la Asociación Dariana, amb la que col·laborem, i la Alba Miriam Espinoza, coordinadora del projecte. Aquestes dues últimes viuen a Ciudad Darío, a uns 90 km, i puguen un dia per setmana a Santa Rosa. La mestra de costura també viu a Ciudad Darío. Puja tres dies per setmana.

Visitem la casa on està instal·lat l'espai de costura del projecte de Santa Rosa.

És una caseta petita, de maons de fang, amb un espai on hi ha les màquines de cosir i les taules per tallar els patrons, i un espai exterior relativament gran.

Avui al taller hi ha 20 noies de la segona promoció, de 38 que són en total. Estan agrupades en dos grups, que fan la formació en dies diferents.

Fa poc temps acabà la primera promoció amb unes 20 noies. La majoria d'elles ara no poden treballar perquè no tenen màquina. Algunes sí que en té i es pot confeccionar la pròpia troba i la de la seva família i també pot confeccionar uniformes pels nens i nenes de l'escola.

Un grup de noies hi va dimecres i l'altre dissabte, i totes poden assistir un altre dia de la setmana per reforç. Per tant la mestra, que és de Ciudad Darío, hi va tres dies. L'horari és de 8 h del matí a 3h de la tarda. La majoria de noies són de la pròpia població però 8 d'elles són de les zones rurals i han de venir caminant fins a tres hores. Les noies són força joves, la majoria ja té fills, són mares solteres, i estan en situació econòmica molt desfavorida. Les noies i nois de la població sols cursen els cinc graus de primària i alguns sols en cursen dos. N'hi ha força d'elles que són pràcticament analfabetes. Per això algunes de les sessions són teòriques, 25 hores, i els ensenyen a llegir i escriure i a calcular mesures, proporcions, sumes, restes, etc, el que els serà necessari per la costura.

Dues vegades al mes treballen en salut reproductiva, higiene, capacitació en neteja personal. Les famílies viuen en espais molt barrejats amb animals, per això des de l'associació intenten definir espais. També treballen amb les famílies de les noies inscrites a la costura.

A les cases tenen aigua corrent i força pous. El problema és que l'aigua està contaminada d'arsènic de les mines de guix i elles diuen que no s'hi pot fer res. Jicaral, Choapas i Santa Rosa són tres dels pobles contaminats. La gent té moltes enfermetats de pell,

Al poble hi ha centre de salut però no hi tenen relació des de l'Associació.

Durant unes dues hores estem al taller parlant amb les noies i veient com tallen patrons, unes en paper, altres ja en tela, i altres comencen a cosir a màquina.

Després parlem força estona amb la Miriam, coordinadora del projecte i amb la coordinadora de l'Associació Dariana.

Ens expliquen que les noies que van acabar la formació d'un curs ara no poden treballar per falta de màquines. Diuen que no poden demanar crèdits per lo alts que són els interessos. Sí que poden anar un dia a la setmana al local per rebre assessorament de la mestra de costura. Els suggerim que parlin amb l'Associació Mujer y Comunidad de Esteli, que ofereixen microcrèdits amb bones condicions. No ho veuen clar.

Continuen dient que els calen més recursos per comprar màquines per les noies que els podrien anar pagant en quan treballassin.

Parlen d'un tal Segimón de Solsona ??, que va venir el desembre. No aclarim qui és ni si si vingué a Sta. Rosa per les màquines o per l'aigua, ja que elles ho barregen en la conversa. Ara les noies paguen entre totes el lloguer de la casa. Els surt per 20 cordoves mensuals (un mig euro). Les que venen de les comunitats rurals estan becades i no paguen.

Les noies s'autogestionen i una d'elles actua com a secretària i es responsabilitza de la casa i del manteniment de les màquines.

L'Associació Dariana a Ciudad Darío té un altre taller de costura i un preescolar comunitari en la construcció del qual han contribuït Salamanca, França i Alemanya.

L'Associació ofereix serveis socials. El preescolar té 4 aules, un menjador gran, taller de costura, biblioteca. Hi assisteixen més de 200 infants. Els infants paguen 40 cordoves, Cada persona de l'Associació ofereix dues hores de voluntariat en projectes socials. El de Santa Rosa és un d'ells i és coordinat per la Miriam.

Al preescolar de Ciudad Darío hi ha les 4 educadores, la cuinera, seguretat. Pares col·laboren en el centre pintant, plantant l'hort, etc

A Santa Rosa es paga 600 cordoves per alquiler local i 120 per manteniment mensual. Les teles s'han de comprar cada vegada que en necessiten.

La primera confecció de les noies és per a elles mateixes. La segona la venen a preu de roba, a 50 cordoves. La tercera es ven a cost de roba més costosa ma d'obra. Els primers 6 mesos les teles les paga el SOM. Després se les paguen elles mateixes amb el que adquireixen amb la venda prèvia.

Les noies ens fa van fer 2 discursos d'agraïment al SOM per la possibilitat que tenen d'aprendre un ofici i poder treballar posteriorment. Estan molt contentes. Jo també les vaig saludar en nom del SOM i les vaig animar a formar-se com a costureres per poder trobar treball després.

En acabar l'estada al local de costura vàrem tornar a l'Alcaldia i vàrem xerrar una estona amb la regidora. Recorden molt a la Maria i em demanaren quan tornarà a pujar a Santa Rosa. Li envien molts records.

Suggerències a fer-los:

- Rentabilitzar al màxim les màquines que ara tenen. No pot ser que les màquines estiguin lliures sense utilitzar 4 dies de la setmana. Les haurien de poder utilitzar les que varen acabar a la primera promoció. Potser podrien contribuir una mica al lloguer del local o al de les màquines, almenys quan comencin a tenir feina.
- Demanar un crèdit a l'Associació Mujer y Comunidad de Nicaragua per poder comprar algunes màquines més si es pogués trobar un local cedit potser per l'alcaldia. Al local actual no hi caben més màquines de cosir.
- Crear ràpidament una Cooperativa amb les que varen acabar el curs passat i donar-los suport de l'Associació Dariana, suport en les gestions que han de fer

Reflexions per al SOM

- Cada curs surt una promoció de noies. Ens hem compromès a pagar tres cursos però si no ho fem més temps no es consolidarà el projecte. Proposta de continuar donant l'ajut fins que realment se'n puguin sortir per elles mateixes, un cop la cooperativa creada i consolidada.
- Donada la situació de les noies i nois joves de la població de Santa Rosa caldria fer una proposta més integral. No n'hi ha prou en fer una oferta per a les noies. Els nois també estan pel carrer en quan deixen la Primària. Caldria potenciar que possessin en marxa el taller de fusteria o de construcció que havien proposat en el projecte inicial.
- Plantejar-nos si no hauriem de participar en la convocatòria de la' ACCD o de Caixa Sabadell per poder tenir més recursos per aquest projecte de Santa Rosa.

Hem fet la visita jo mateixa i una altra professora de la UAB, Lurdes Molina, amb la que hem anat a treballar a la universitat d' Estelí, Nicaragua.

Carme Angel
Març 2010